

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY

Dodatek do „Pamiętnika Literackiego”
(2024, z. 1)

Opracowali:
Aleksandra Oszczyda i Paweł Kaczyński

- Antoniuk Mateusz, Między „blaskiem duchowej prawdy” a „sprawami państwa współczesnego”. Spór o „czystą poezję” (1938/1939), Poznań Wyd. PTPN 2023, 320 s., seria „Polemika Krytycznoliteracka w Polsce”, t. 35.
- Baron-Milian Marta, Neofuturzy i futuryści. Kryptohistorie polskiej awangardy, Toruń Wyd. UMK 2023, 514 s., seria „Monografie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej”.
- Bobkowski Andrzej, Notatnik 1947–1960, oprac., wstęp i przypisy M. Nowak, wyd. 2, popr., Łomianki LTW 2023, 172 s., il.
- Budzik Jagoda, *Erec szam*. Polska w tekstach izraelskiego trzeciego pokolenia po Zagładzie, Warszawa Wyd. IBL PAN 2023, 302 s., seria „Nowa Humanistyka”, [t.] 75.
- Całbecki Marcin, Arcywrogowie. Antropologiczne komentarze do *Sklepów cynamonowych* Brunona Schulza, Gdańsk Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego 2023, 256 s.
- Chęcińska Urszula, *Transcende te ipsum*. O sztuce życia w listach prof. Zygmunta Mysłakowskiego i Joanny Kulmowej, Szczecin Wyd. Uniwersytetu Szczecińskiego 2024, 268 s.
- Cieślak Tomasz, Łódź. Szkice o literaturze, przestrzeni i historii, Łódź Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego 2023, 222 s., facs., fot.
- Ciołkiewicz Paweł. Moje komiksy. T. 3: Książka była lepsza!, Koszalin „Kurc” 2023, 356 s., il., seria „Komiksoteka”, [t.] 8.
- Czerenkiewicz Michał, Oficyna Schedlów. W świecie drukowanej książki XVII i początków XVIII wieku, Kraków Wyd. UJ 2023, 736 s., seria „Terminus. Bibliotheca Classica. Seria 2”, nr 9.
- Czerwiński Marcin, USKOK. O Stanisławie Przybyszewskiej i innych, Gdańsk „słowo/obraz terytoria” 2023, 508 s.
- Dąbrowski Roman, „Kiedy Mars stąpił swe groty...” Twórczość Jędrzeja Świderskiego, Kraków „Księgarnia Akademicka” 2024, 170 s. + 4 s. nlb., seria „Studia Dziewiętnastowieczne. Rozprawy”, t. 21.
- Degler Joanna, Jagodzińska Agnieszka, Wodziński Marcin, Literatura autobiograficzna Żydów polskich, Wrocław Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego 2024, 206 s.
- Dopart Bogusław, Poemat romantyczny – epepeja – *summa poetica*. O Panu *Tadeuszu* Adama Mickiewicza, Kraków „Księgarnia Akademicka” 2024, 276 s. + 4 s. nlb., seria „Studia Dziewiętnastowieczne. Rozprawy”, t. 22.
- Dybizbański Marek, Dramat dziewiętnastowieczny w sieci rękopisów, Opole Wyd. Uniwersytetu Opolskiego 2023, 296 s.

- Fiećko Jerzy, Krasiński. Osoby i miejsca, Poznań „Poznańskie Studia Polonistyczne” 2023, 384 s.
- Ginzburg Carlo, Czytać między wierszami. Lektury, szkice, noty, przeł. J. Ugniewska, Gdańsk „słowo/obraz terytoria” 2023, 238 s., seria „Biblioteka Mnemosyne”.
- Goethe, Dywan Zachodu i Wschodu, przeł. W. Kunicki, J. Redlich, Warszawa Fundacja „Evviva L'arte” 2023, 614 s. + 2 s. nlb.
- Huszczka Krzysztof, Krag Literacki „Podium”. Studium socjologiczno-literackie, Kraków „Universitas” 2023, 1076 s.
- Jan Kochanowski. Nowe perspektywy badawcze. W sześćdziesięciolecie istnienia Muzeum w Czarnolesie, red. T. Błach, M. Kozdrach, Radom–Czarnolas Muzeum Jana Kochanowskiego 2022, 302 s. + 2 s. nlb.
W tomie: A. Nowicka-Jeżowa, Słowo wstępne. Jan Kochanowski – poeta europejski i narodowy; M. A. Janicki, Ku nowej biografii Jana Kochanowskiego – z refleksji i doświadczeń komentarza historycznego „Dzieł wszystkich” (tzw. Wydania Sejmowego); A. Januszek-Sieradzka, Poeta i król. Jan Kochanowski na dworze Zygmunta II Augusta – fakty, przypuszczenia, nieporozumienia; M. Lenart, Padewczyk w Czarnolesie. O znaczeniu pobytów na terenie Republiki Weneckiej dla wyobraźni poetyckiej Jana Kochanowskiego; J. Axer, J. Gruchała, Polskie i łacińskie „Aratea” Jana Kochanowskiego. Uwagi o warsztacie poety-filologa; G. Urban-Godziek, Motyw hymen-funus (ślub-pogrzeb) i greckie rytuały żałobne w trenach VI i VII Jana Kochanowskiego; P. Gancarczyk, „Nie dla Włochów, dla Polaków”. O ideowych założeniach „Melodii na Psalterz polski” Mikołaja Gomółki i sposobie ich realizacji; R. Grześkowiak, Tradycja tekstu zbioru „Jan Kochanowski” (1586–1639). Przyczynek do wydawniczych dziejów czarnoleskiej spuścizny; T. Chachulski, „Psalterz Dawidów” Jana Kochanowskiego w osiemnastowiecznej recepcji; Ignacy Krasicki, Franciszek Dionizy Kniaźnin, Franciszek Karpiński.
- Jauksz Marcin, Między idealizmem a naturalizmem. Jana Gnatowskiego i Józefa Kotarbińskiego dyskusja o modelu literatury i krytyki nowoczesnej, Poznań PTPN 2023, 262 s., seria „Polemika Krytyczno-literacka w Polsce”, t. 31.
- Jeznach Klaudia, „Jak rzeka światła w drugiej światła rzece”. Mistyczne twórczości Juliusza Słowackiego i Karola Wojtyły – Jana Pawła II, Kielce Wyd. „Pewne” 2023, 288 s.
- Juchniewicz Andrzej, Z wnętrza starości. O późnej poezji Urszuli Koziół, Katowice „Śląsk” 2023, 72 s., seria „Spotkania z Literaturą. Seria Nova”, t. 2.
- Kardyni-Pelikánová Krystyna, Czesko-polski kalejdoskop literacki. Problematyka tożsamości, recepcji oraz dialogu międzykulturowego, Warszawa „Neriton” 2023, 506 s.
- Karpowicz Agnieszka, Białoszewski temporalny (czerwiec 1975 – czerwiec 1976), Gdańsk „słowo/obraz terytoria” 2023, 416 s., seria „Biblioteka »MiroFor«”.

- Katalog rękopisów Muzeum Adama Mickiewicza w Paryżu. T. 2: Rękopisy nry 1114–1284, oprac. A. Biernat i W. Kordaczuk, przy współpr. M. Sokołowskiego i E. Rutkowskiej, Warszawa Wyd. IBL PAN / Paryż Towarzystwo Historyczno-Literackie w Paryżu 2023, 898 s.
- Kępka Izabela, Kazania ks. Aleksandra Jełowickiego. Językowe konceptualizacje świata wartości, Gdańsk Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego 2023, 170 s.
- Kledzik Emilia, Perspektywa poety. Cyganologia Jerzego Ficowskiego, Poznań „Poznańskie Studia Polonistyczne” 2023, 688 s., facs., fot., il.
- Kłosiński Jerzy, Mistrz – profesor Artur Hutnikiewicz, Toruń Wyd. Towarzystwa Naukowego w Toruniu 2023, 202 s.
- Kopciński Jacek, Widma Białoszewskiego. Głos – teatr – trans, Warszawa Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego 2023, 232 s.
- Kowalski Robert, Od Adama do Zygmunta. Romantyczne biografie, Kielce Wyd. „Pewne” 2023, 224 s.
- Kraj Łukasz, Pietà w literaturze i sztuce XX wieku, Lublin Wyd. KUL 2023, 208 s.
- Literackie wędrówki po tematach. Wiek XIX–XXI, red. B. Zwolińska, L. Szczukowski, Gdańsk Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego 2023, 316 s.
- Ludowość w literaturze, sztuce i muzyce, red. D. Gocół, J. Szadura, Lublin Wyd. UMCS 2023, 200 s.
Z tomu: J. Bartmiński, Ludowość w kontrze czy symbiozie z elitarnością; S. Lewandowska, „Na złość klasykom...” Kilka refleksji o XIX-wiecznej niechęci do folkloru; S. K. Gierczak, Zasada solidarności z życiem i jej realizacja w „Cudownych bajkach” Adolfa Dygasińskiego; L. A. Biały, Z badań nad wątkami hagiograficznymi w ludowej pieśni religijnej; K. Ceklarz, Ludowość w pamiętnikarstwie na przykładzie Podhala.
- Łobodowski Józef, Notatniki. T. 1: Poezja, proza, red. D. Pachocki, A. Wójtowicz, Lublin Wyd. UMCS 2023, 170 s., facs.
- Łuksza Agata, Tort Marcello. Kultury fanowskie w teatrze XIX wieku, Kraków „Universitas” cop. 2023, 374 s. + 2 s. nlb. + 4 k. tabl. il.
- Marzec-Józwicka Magdalena, Teksty literackie w pracy nauczyciela polonisty. Lektury i konteksty, Lublin Wyd. KUL 2023, 290 s.
- Nolbert Kamil, „Z doskoku i z ukosa”. O języku w poezji i krytyce Piotra Sommera, Kraków „Universitas” 2024, 400 s., seria „Modernizm w Polsce”, [t.] 69.
- Nortowska Paulina, Obraz Anglii w polskim piśmiennictwie geograficznym i podróżniczym w epoce nowożytnej, Kraków „Księgarnia Akademicka” 2023, 390 s.
- Od Gutenberga do Zuckerberga. Wstęp do humanistyki cyfrowej, red. A. Pawłowski, Kraków „Universitas” 2024, 408 s. + 102 s. il.
Z tomu: A. Pawłowski, Humanistyka cyfrowa: geneza, zakres, cele i perspektywy; J. Pacholski, Tekst w humanistyce cyfrowej. Perspektywa literaturoznaw-

cy; R. Górski, *Tekst w humanistyce cyfrowej: czym jest korpus i do czego służy*; M. Eder, *Tekst w humanistyce cyfrowej. Modelowanie tematyczne*; P. Celiński, *Narracja z ziarenek piasku. O pracy z wypowiedzią tekstualną jako bazą danych*.

Orzeszek Jakub, *Drugie ciało pisarza. Eseje o Brunonie Schulzu*, Gdańsk „słowo/obraz terytoria” 2023, 292 s.

Papieski Robert, *Oblicza Iwaszkiewicza*, Warszawa Wydawnictwo Akademickie „Sedno” 2023, 504 s.

Pasterska Joanna, Nalepa Marek, *Katalog archiwum emigracyjnego Zbigniewa Rutkowskiego*, Rzeszów Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego 2023, 244 s., seria „Z Archiwum Pisarza”, t. 9.

Pekaniec Anna, *Uskoki i kontynuacje. Literatura kobiet w pierwszych dekadach XX wieku*, Kraków Wyd. UJ 2023, 274 s.

Pfeifer Kasper, *Polityka i estetyka. Bruno Jasieński, awangarda, socrealizm*, Kraków Wyd. UJ 2023, 300 s., seria „Awangarda/Rewizje”.

Piechota Dariusz, *Świat mieszczan w prozie Michała Bałuckiego*, Białystok Wyd. „Prymat”. Mariusz Śliwowski 2023, 258 s. + 4 s. nlb., fot., il., seria „Przełomy/Pogranicza. Studia Literackie”, t. 53.

Piękna przenikliwość. *Księga jubileuszowa ofiarowana Profesor Elżbiecie Nowickiej*, red. A. Borkowska-Rychlewska, K. Lisiecka, Poznań „Poznańskie Studia Polonistyczne” 2023, 632 s., fot., il., seria „Biblioteka Literacka »Poznańskich Studiów Polonistycznych«”, t. 98.

Z tomu: M. Siwiec, Między „jak w teatrze” a „sceną świata”. Wokół teatralności w dramacie o Beniowskim Juliusza Słowackiego; J. Fiećko, Larwa i motyl. O pewnym motywie w lirykach lozańskich; E. Lijewska, Norwidowskie postacie sług i odźwiernych; K. Trybuś, O różnych formach czasu w „Vade-mecum” Cypriana Norwida; B. Sienkiewicz, Awangarda, Mickiewicz i Słowacki; J. Ławski, Piękno „romantyczne” według księcia Edwarda Lubomirskiego; D. Ratajczakowa, Niezbyt długi szkic o śmiechu farsy; M. Bajer, P. Urbański, Sukces paradoksalny: święty Polieukt w teatrze; J. Kowalski, Husarz skrzydlaty. Przyczynek do „sarmackiej” ikonografii XIX wieku; E. Wesołowska, Heros wielokrotny, czyli Tezeusz w „Heroidach” Owidiusza i gdzie indziej; M. Cieśla-Korytowska, Walter Scott, kobiety i śpiew; J. Maleszyńska, Zazdrość, zdrada, zemsta. Uniwersalny trójakt dramatyczny – ograniczenia i możliwości; I. Puchalska, „Znacie? To posłuchajcie”, czyli o miejscu streszczenia w kulturze operowej.

Piotrkowiak Dariusz, *Odjemek od Herbów szlacheckich Wacława Potockiego. Próba monografii oraz komentowana edycja krytyczna*, Gdańsk Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego 2023, 630 s.

Pleśniarowicz Jerzy, *Teatr w Rzeszowie*, red. K. Pleśniarowicz, J. Pleśniarowicz, Kraków „Bricolage Publishing” 2023, 868 s., facs., fot., seria „Pisma Jerzego Pleśniarowicza”, t. 3.

- Pleśniarowicz Krzysztof, *Teatr nie-ludzkiej formy*, Kraków „Bricolage Publishing” 2023, 212 s. + 12 s. nlb.
- Pokój, w którym robi się poezję. Tadeusz Różewicz i proces twórczy, red. M. Antoniuk, T. Kunz, Kraków Wyd. UJ 2023, 264 s., seria „Inventio”, [t.] 2.
- Polonistyka światowa. Archiwa i współczesność. T. 2: Literatura polska w historiach i kulturach, pod red. W. Browarnego i O. Taranek-Wolańskiej, Wrocław Stowarzyszenie „Trickster” 2023, 224 s.
Z tomu: M. P. Markowski, Literatura globalna i polska psychika; A. Nasitowska, Jaka historia literatury jest możliwa?; J. Niżyńska, T. Trojanowska, Transatlantycka historia kultury („Being Poland: A New History of Polish Literature and Culture since 1918”); E. Sękowska, Lingwistyczne interpretacje wielojęzyczności w piśmiennictwie emigracyjnym na przykładzie listów Andrzeja Bobkowskiego; J. Zych, Rozwijanie kompetencji różnojęzycznej dzięki współczesnym powieściom polskich migrantek i migrantów w Wielkiej Brytanii i Irlandii; M. Grigorowa, K. Yanew, Numery polonistyczne bułgarskiej „Gazety Literackiej” jako czynnik recepcji. Twórcy i modele tematyczne po 1989 roku; H. Burkhardt, „Księgi Jakubowe” po niemiecku. Studium przypadku; A. Nowicka-Jeżowa, Jan Kochanowski – obywatel Europa litterarum; M. Sokołowski, Nowe źródła romantyzmu; F. Tomaszewski, Nie chciane, niechciane (?) dziedzictwo: Timur – Korczagin – stal; A. Śliwa, Literatura w muzeum; J. Maj, Auratyczność czy performatywność literackich archiwaliów? O wytwarzaniu literackiej przeszłości w przestrzeni muzeum.
- Polonistyka „tu i teraz”. Krajobraz po zmianie. Materiały Zjazdu Polonistów Warszawa 2022, pod red. H. Gosk i E. Paczoskiej, Warszawa Wyd. IBL PAN 2023, 550 s.
- Post Michał, *Adaptacje filmowe. Z zagadnień przekładu intermedialnego*, Wrocław Oficyna Wydawnicza „Atut” 2023, 218 s., il.
- Prasa getta warszawskiego: *Haszomer Hacair*, oprac. M. Ferenc, E. Koźmińska-Frejak, P. Laskowski i S. Matuszewski, przeł. M. Gąssowska [i in.], Warszawa Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma 2023, LXXXVI s. + 1132 s., il., seria „Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy”, t. 18.
- Rybak Krzysztof, *Obrazowanie Zagłady. Narracje holokaustowe w polskiej literaturze XXI wieku dla dzieci i młodzieży*, Warszawa Wyd. UW 2023, 316 s.
- Rytm schowany w tekście. Adam „Łona” Zieliński i kultura popularna, red. J. Madejski, P. Dziel, P. Masternak, Szczecin Wyd. Uniwersytetu Szczecińskiego 2023, 268 s.
Z tomu: I. Iwasiów, Jak być zaangażowanym; W. Klera, Rymy rapera; A. Obirek, M. Sobolewska, „Bez mapy” Adama Zielińskiego jako spacerownik; W. Migowicz, Skandowanki, wyliczanki i wołanki. Folklor dziecięcy w piosenkach Adama „Łony” Zielińskiego; M. Kowalewski, Pieśni oporu; A. Draguła, Sacrum przetłumaczone na profanum, czyli o konieczności desakralizacji; M. Pieczyński, Ukraińskie pieśni wojny.

- Rzeczpospolita Babińska. Monografia staropolskich źródeł literackich, wyd. i oprac. D. Chemperek, Warszawa Wyd. „Neriton” 2023, 418 s. + 2 s. nlb., seria „Lubelska Biblioteka Staropolska. Series Nova”, t. 6.
- Sienkiewicz Henryk, Ogniem i mieczem, wstęp T. Bujnicki, oprac. J. Axer, R. Koziołek, Wrocław Ossolineum 2023, CCXXVII s. + 1086 s., seria „Biblioteka Narodowa” I 345.
- Skwara Marek, *Żydoswaros*. Oświeceniowy poemat heroikomiczny i polemika wokół niego, Szczecin Wyd. Uniwersytetu Szczecińskiego 2023, 226 s.
- Słomak Iwona, *Thyestes* Lucjusza Anneusza Seneki. Opracowanie monograficzne, Katowice Wyd. Uniwersytetu Śląskiego 2023, 678 s. + 2 nlb., seria „Biblioteka Pisarzy Antycznych”, [t.] 4.
- Sokołowski Mikołaj, Paris, Ladis, Paradis. Biografia polityczna Władysława Mickiewicza, Warszawa Wyd. IBL cop. 2023, 312 s., fot., il.
- Stachura-Lupa Renata, Zaciętość dumy w osamotnieniu. Konopnicka i inne, Kraków Wyd. Uniwersytetu KEN 2023, 234 s.
- Stańczyk Marta, Filmowe sensorium. Teoria zmysłów i jej krytyczny potencjał, Kraków „Universitas” 2023, 300 s. + 24 s. il., seria „Horyzonty Kina”, [t.] 30.
- Steiner George, Śmierć tragedii, przeł. K. F. Rudolf, Gdańsk „słowo/obraz terytoria” 2023, 264 s.
- Stelingowska Barbara, Zapomniane Młodopolanki. Wokół nieznaney liryki kobiecej, Siedlce Uniwersytet w Siedlcach 2023, 486 s.
- Szargot Maciej, Bardon Mickiewicza, Kielce Wyd. „Pewne” 2023, 222 s.
- Szczepan-Wojnarska Anna M., Uwierzyć słowom. O poezji Jerzego Lieberta, Kraków „Instytut Literatury” 2023, 186 s., seria „Biblioteka Krytyki Literackiej Kwartalnika »Nowy Napis«”.
- Szymczak-Maciejczyk Barbara, Przez pryzmat miłości. O pisarstwie Marii Kuncewiczowej, Kraków „Universitas” 2023, 284 s.
- Środowiska industrialne/postindustrialne zależności (w literaturze i kulturze polskiej od XIX do XXI wieku), red. L. Sadzikowska, M. Tomczok, P. Tomczok, Kraków „Universitas” 2023, 264 s.
Z tomu: I. Kaczmarzyk, „Jest to widok nie dający się opisać prawie”. Formy i sposoby percepcji górnośląskiego krajobrazu kulturowego w czasach uprzemysłowienia; H. Gosk, Mierząc siłę na zamiary. Industrializacja II RP i jej okoliczności w reportażu Melchiora Wańkowicza; P. Tomczok, Zależnościowa i postzależnościowa świadomość Zagłębia Dąbrowskiego; M. Krzyżanowska, O akustycznych efektach industrializacji. Dźwięki fabryki w prozie przełomu XIX i XX wieku – rekonesans; B. Karwowska, Auschwitz jako wyzwanie dla

środowiska – okupacja, industrializacja, pamięć materialna; I. Iwasiów, Pölitz/Police, historie styczne; L. Sadzikowska, Ołowica – naprzemienna, odnawiająca się i zwielokrotniona historia wyciszania i nagłaśniania choroby szpiczernickich dzieci na tle polityczno-społecznych uwarunkowań; E. Rybicka, Pustynia Błędowska. Krajobraz po katastrofie, żywioły i narracje lokalne; E. Kledzik, Romowie i proletariatus. Reportaże postindustrialne Przemysława Witkowskiego i Magdaleny Okraski; M. Sugiera, Po końcu świata: spekulatywne miasta i ich więcej-niż-ludzie; K. Trzeciak, Tworzywo nowoczesnej autonomii. Dyskursywizowanie plastiku w medialno-literackiej komunikacji PRL-u.

„Tematy i Konteksty” t. 18 (2023): Meandry wolności, red. nauk. M. Stanisław, W. Maryjka, E. Rokosz, 436 s.

W tomie: T. Kostkiewiczowa, „Czy Polacy wybić się mogą na niepodległość?” Pierwsze projekty odzyskania suwerenności i przetrwania narodu na początku XIX wieku; G. Zając, Mowy pochwalne, czyli: przyjaciele nauk piewcami (nie zawsze takiej samej) wolności; E. Hoffmann-Piotrowska, Konrad Wallenrod – zanegowana wolność?; J. Stocka, W obronie języka ojczystego – o pragnieniu zachowania narodowości w „Wieczorach pielgrzyma” Stefana Witwickiego; A. Rzepniewska-Kosińska, Perspektywy wolności ciała w „Samuelu Zborowskim” Juliusza Słowackiego; K. Samsel, Komedia Apolla Nałęcz-Korzeniowskiego wczoraj i dziś (rozważania na temat miejsca utworu w literaturze); W. Toruń, Moralne dylematy polskich romantyków w drodze do niepodległości. Wybrane zagadnienia; M. Stanisław, Romantyczne sonety o wolności artystycznej; G. Borkowska, Wolność a niepodległość. Próby rozróżnienia; B. Szargot, M. Szargot, Wokół edycji typu „romantycy dzieciom”.

Tomasik Wojciech, Nie wszystkie podróże Sienkiewicza. Szkice z geografii humanistycznej, Bydgoszcz Wyd. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego 2023, 262 s.

Transpozycje stylów opery w dziełach kultury, red. K. Lisiecka, D. Ratajczakowa, Poznań Wyd. UAM 2023, 210 s.

Z tomu: D. Ratajczakowa, Kultura dawnego jarmarku i styl tzw. przedmieszczarskiej jarmarcznej farsy jako kontekst dla „Cyrulika sewilskiego” Beaumarchais’go-Rossiniego; I. Puchalska, Ansambel – wokół strategii symultanimizmu w operze i literaturze; A. Regiewicz, Michała Witkowskiego opera buffa; A. Igielska, „Czarodziejski flet” Wolfganga Amadeusza Mozarta w „Zagadce Kaspara Hausera” Wernera Herzoga (1974) i „Godzinie wilka” Ingmara Bergmana (1968). Próba wyróżnienia modelu cytowania; P. Krzywoszyński, Formalno-treściowe analogie oper w filmie na przykładzie „Elverhøj” Kuhlaua, „I Puritani” Belliniego i „Il trovatore” Verdiego; N. Kaminićzna, Wieczory operowe i ich reminiscencje w XIX- i XX-wiecznej literaturze polskiej; M. Szargot, „Wolny strzelec” C. M. von Webera w zwierniadle „Nie-Boskiej komedii” Z. Krasińskiego; B. Szargot, Opera marzona. O „Czarnej wstążce” Włodzimierza Wolskiego.

„Trudne” emocje i poetyki afektu we współczesnej literaturze dla dzieci i młodzieży, pod red. E. Rajewskiej, D. Banasiewicz, I. Skrzypczak, Poznań „Poznańskie Studia Polonistyczne” 2023, 234 s.

Z tomu: M. Wesołowska, Czytając między wierszami – „trudne” emocje i dorastanie w „Ani z Zielonego Wzgórza” Lucy Maud Montgomery i serialu „Anne

with an E” Moiry Walley-Beckett; I. Skrzypczak, *Nienazwane, niewypowiedziane, przemilczane – trudne emocje w twórczości dla dzieci Ewy Szelburg-Zarembiny*; A. Kocznur, *Motyw coming outu w najnowszej polskiej literaturze dla nastolatków*: Tryzna, Terakowska, Osińska; D. Banasiewicz, *Motyw sieroctwa w polskiej literaturze młodzieżowej w dialogu dwóch powieści – „Ten obcy” Ireny Jurgielewiczowej i „Pisklak” Zuzanny Orlińskiej*; M. Błaszczyk, *Psychologia i egzystencja w „Małym Księciu” Antoine’a de Saint-Exupéry’ego*; K. Wrzeszcz, *Postapokaliptyczne narracje w utworach skierowanych do dzieci i młodzieży*.

Turczyn Anna, Lacan: projekt lektury, Kraków Wyd. UJ 2023, 406 s., seria „Hermeneia”.

Ulubione kawałki. Szkice o twórczości Piotra Sommera, red. K. Nolbert, Kraków „Universitas” 2023, 360 s., seria „Krytyka XX i XXI Wieku”, [t.] 34.
W tomie: A. Skrendo, Obserwacje Sommera; K. Maliszewski, Codziennosc i styki. O krytyce literackiej Piotra Sommera; P. Łuszczkiewicz, Mistrz, tłumacz i glosator: o Piotrze Sommerze; O. Meller, Krok od znajomych z tego swiata. Allen Ginsberg Piotra Sommera; P. Mackiewicz, „Dytyramb Rózewicza”. Rózewicz Sommera; M. Gorczyńska, Ze słów. O tytułach w twórczości Piotra Sommera; A. Lipszyc, Marano na ziemi. O jeszcze innej inności Piotra Sommera; K. Nolbert, Gościnnosc wiersza, albo o Piotra Sommera poetyce przyjaźni; D. Lisak-Gębała, „Wiersze rysunkowe”, „wiersze fotograficzne” Piotra Sommera i ich walorowa achromatycznosc.

Urbanek Mariusz, Marian Eile. Poczciwy cynik z „Przekroju”, Warszawa „Iskry” 2023, 368 s.

Urbanowski Maciej, Wojna, śmiech, polityka. Wędrowki po tematach polskiej literatury nowoczesnej, Kraków „Instytut Literatury” 2023, 386 s., seria „Biblioteka Krytyki Literackiej »Nowy Napis«”.

„Uwięzione wypuszczam żywioly”. O twórczości Juliana Tuwima, pod red. P. Panas, Warszawa Narodowe Centrum Kultury 2023, 280 s., il., seria „Jubileusze”.

Z tomu: M. Kisiel, Poeta „językowej swietności”; J. Pasterski, „Moja rzecz – przetwarzanie”. Mowa jako sila tworcza w poezji Juliana Tuwima; B. Śniecikowska, Dzikię tańce w „Lokomotywie”? O artykulacyjnych i instrumentacyjnych aspektach poezji Juliana Tuwima; M. J. Olszewska, „W teatrze kwiatów osobliwym”, czyli (roz)czytywanie „Kwiatów polskich” Juliana Tuwima; W. Próchnicki, Poeta jak dziecko; J. Zieliński, Grande Valse d’Asmodée. Mamert Wikszemski, autor „wierszy ulubionych” Tuwima; P. Panas, Tuwim w bibliotece.

Wichrowska Elżbieta, Zapisy codzienności... O dziewiętnastowiecznych dziennikach podróży i osobistych szkicownikach malarskich, Warszawa Wyd. UW 2023, 494 s. + 2 s. nlb., facs., fot., il., seria „Communicare. Historia i Kultura”.

Wilczek-Krupa Maria, Żuan Don. Biografia Jeremiego Przybory, Kraków „Znak” 2023, 638 s. + 2 s. nlb., facs., fot.

Wyobraźnia społeczna w literaturze polskiej. Od Bolesława Prusa do Marii Dąbrowskiej, pod red. J. Herltha, A. Sikorskiej-Krystek i T. Sobieraja, Poznań „Poznańskie Studia Polonistyczne” 2023, 556 s.

W tomie: T. Sobieraj, Wpływy, relacje, sieci. Imaginarium społeczne Bolesława Prusa; M. Jauksz, Kolory wybrane panny Izabeli. Bain, Spencer i komponowanie myśli w „Lalce” Bolesława Prusa; K. Trybuś, Stygmat Taine’a? O późnej nowelistyce Norwida; Ch. Zehnder, Między naukami społecznymi a literaturą. Eliza Orzeszkowa o „pierwotności”; M. Düring, Rozpoznawać własne w obcym. „Listy z podróży do Ameryki” Henryka Sienkiewicza; J. Krystek, Stefan Żeromski wobec Edwarda Abramowskiego na kartach „Dziejów grzechu”; B. Sienkiewicz, Jalu Kurek – reporter „stanów wyjątkowych”; T. Koczanowicz, Kultura polska wobec Rewolucji. Paradoksy przewrotu społecznego w „Róży” Stefana Żeromskiego i „Gorączce” Agnieszki Holland; T. Mizerkiewicz, Literacka socjologia połączeń w Dwudziestoleciu międzywojennym. Przypadek „Kochanka Wielkiej Niedźwiedzicy” Sergiusza Piaseckiego; K. M. Bukiewicz, Od dokumentu osobistego do powieści autobiograficznej; przypadek „Życiorysu własnego przestępcy” Urkego Nachalnika; A. Dziadek, „Miesięcznik Literacki” (1929–1931) – filozofia, polityka, literatura.

Zagajewski. Poezja rozmawia z filozofią, red. D. Siwior, Kraków Wyd. UJ 2023, 330 s.

W tomie: A. Czabanowska-Wróbel, Filozofia, poezja i ciekawość. Uwagi wstępne; H. Joas, Obłok nad autostradą. O nieuchronności doświadczenia mistycznego; I. Kania, Adam: kos, kawka i filozofia; Ch. Heidrich, Czy poezja może ocalić świat? Moja przygoda z wierszami Adama Zagajewskiego; P. Kłoczowski, Wiedza radosna Adama Zagajewskiego; B. Shallcross, Zagajewskiego rozumienie wnętrza; M. Gorczyńska, W laboratorium duszy: Adama Zagajewskiego filozofia dla początkujących; W. Ligęza, Jak poeta rozmawia z filozofem. Opowieści, odsyłacze, napomknienia, glosy. (O wierszach Adama Zagajewskiego); K. Biedrzycki, Metafora przeciw metaforze. Poezja Adama Zagajewskiego w sporze z filozofią.

Zielińska Maryla, To. Biografia Jerzego Grzegorzewskiego. T. 1–2, Warszawa Teatr Narodowy 2023, 532 s. + 4 s. nlb., facs., fot. il. (t. 1); 652 s. + 4 s. nlb., facs., fot., il. (t. 2).